

SmartRenovatie 2.0, een betaalbaar en comfortabele woning voor iedereen

Gepost op 5 december 2013 Yuri van Bergen

Auteur: Yuri van Bergen

Het maakt eigenlijk niet uit via welke aanvliegroute je een gesprek begint over de Nederlandse woningbouw. Binnen enkele minuten ligt het woord 'betaalbaar' al op tafel. Van conceptuele nieuwbouwwoningen tot het renoveren van complexen met ketenintegratie, naar het uitstellen van collectief planmatig onderhoud tot het moment van de klant. Iedereen die werkzaam is in de sector zal meer werk moeten verzetten met minder geld.

Nu is dit natuurlijk geen lekker begin voor een verhaal op een blog die gaat over de vernieuwing in de bestaande bouw. Je zou bijna door alle beperkingen gaan spreken over een 'crisis'. Maar dit verhaal zal niet gaan over het zien van de beperkingen. Dit verhaal zal gaan over de mogelijkheden, met een betaalbare woning als centrale opgave. Een geestelijke oefening voorafgaand aan de ontwikkeling van een tweede generatie woningen. Een woning die betaalbaar en comfortabel is, een SmartRenovatie 2.0 voor iedereen [\(1\)](#).

Het 'Lelijk eendje' als voorbeeld

In de periode 1930-1950 begon het idee terrein te winnen dat de auto uiteindelijk voor iedereen beschikbaar moest zijn. Diverse fabrikanten kwamen rond 1950 massaal met de 'kleine' nieuwe auto op de markt (Citroën 2CV, Volkswagen Kever, Fiat 500, Mini). De onderliggende gedachten verschilden niet veel: goedkoop, praktisch en relatief beperkt benzinegebruik. Of zoals de baas van Citroën Pierre Boulanger het praktisch uitdrukte:

- Plaats voor twee boeren en een ton met 50 liter wijn.
- Moet een mand eieren over een vers geploegde akker kunnen vervoeren zonder een ei te breken.
- Verbruik moet rond 1:33 liggen.
- Eenvoudige bediening zodat iedereen er ook in kan rijden.
- Een derde van de prijs van de TRACTION AVANT, een ander model van Citroën.
- Je moet er met een hoed op in kunnen zitten.
- Uiterlijk is onbelangrijk.

Uiteindelijk zijn er 3,8 miljoen 2CV's verkocht in de periode 1948-1990. En als reactie op het officiële embleem van Citroën de Zwaan kreeg het de bijnaam 'Lelijk eendje'. Deze auto heeft om zijn uiterlijk juist later hoogtij gevierd (jaren zeventig van de vorige eeuw).

Goedkoop, praktisch en relatief beperkt energiegebruik

Begrijp me niet verkeerd, ik heb nergens gezegd dat we woningen moeten gaan maken die eruit zien als het 'Lelijke eendje'. Een duurzame woning zal naast degelijk en functioneel zeker mooi moeten zijn voordat mensen er in willen wonen. Maar wat Citroen is gelukt, is een functionele auto te ontwikkelen voor een doelgroep die zocht naar een betaalbare wagen. Dat betekent niet per definitie een kleine wagen waarbij vooraf het formaat bepaald is ('plaats voor twee boeren en een ton met 50 liter wijn' en 'je moet er met een hoed op in kunnen zitten'). Of een wagen waar bezuinigd wordt op het toepassen van degelijke onderdelen ('moet een mand eieren over een vers geploegde akker kunnen vervoeren zonder een ei te breken' en 'eenvoudige bediening zodat iedereen er ook in kan rijden').

Het programma voor de ontwikkeling van de SmartRenovatiewoning moet bijdragen aan een oplossing die de komende vijftien tot dertig jaar voldoende mogelijkheden biedt om zich aan te passen aan de wensen van die tijd. Dat betekent dat naast betaalbaarheid, het gebruik, het verbruik en het uiterlijk net zo belangrijk zullen zijn. Dus laten we het voorbeeld van het de Deux Chevaux ter inspiratie gebruiken en komen tot een programma waarmee we de komende jaren een deel van de opgave kunnen bedienen:

- Een woning die evenveel energie opwekt als er wordt verbruikt.
- Woningen die je kunt indelen of uitbreiden naar mate de behoefte.
- Een renovatie mag niet meer kosten dan tweemaal modaal.
- Een woning waar je de buurman niet kan horen snurken.
- Het jaarlijks onderhoud kan worden uitgevoerd met enkel een kwast, een handveger en een inbussleutel.
- De gebruiksonderdelen moeten direct vervangbaar zijn.
- Een woning die mooi is in alle eenvoud.

Bronnen/verwijzingen:

(1) 'SmartRenovatie 1.0, de introductie van een duurzaam renovatieconcept als motor voor innovatie',

Yuri van Bergen en Martin Liebrechts, Hollands-Ontwerp.nl, 23 mei 2012

(-) 'Pamflet, Renovatie als Hollands-Herontwerp', Martin Liebrechts en Yuri van Bergen, Eindhoven, 18 januari 2012